

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia juridică, numiri și imunități

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

26 iunie 2014

C46 nr. 147

Raport asupra proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea Concepției de reformare a Procuraturii

(nr. 149 din 11.04.2014)

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de hotărâre nr. 149 din 11.04.2014 cu privire la aprobarea Concepției de reformare a Procuraturii, inițiativă legislativă a unui grup de deputați în Parlament și comunică următoarele.

Prin prezentul proiect de hotărâre se propune Parlamentului aprobarea Concepției de reformare a Procuraturii. De asemenea se pune în sarcina grupului de lucru pentru definitivarea Concepției de reformare a Procuraturii elaborarea proiectului de lege privind modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova, proiectului noii legi cu privire la Procuratură și a proiectelor de legi pentru modificarea și completarea legislației ce vizează reformarea activității Procuraturii.

Comisia juridică a examinat amendamentele deputaților precum și avizele Guvernului și Direcției generale juridice. În acest sens, în cadrul discuțiilor, deputatul Tudor Deliu a propus ca în temeiul art. 10 alin.(1¹) al Legii nr. 780/2001 privind actele legislative, Parlamentul să aprobe Concepția de reformare a Procuraturii prin lege ordinară.

De asemenea, deputatul Tudor Deliu a propus ca la Art. 2 din proiect textul „proiectul de lege pentru modificarea și completarea actelor normative ce vizează activitatea Procuraturii” să fie substituit cu textul „proiecte de legi pentru modificarea și completarea actelor legislative în vigoare ce vizează activitatea Procuraturii”. Amendamentele au fost acceptate de membrii Comisiei juridice.

Amendamentul deputatului Alexandru Cimbriciuc, a fost acceptat parțial de către membrii Comisiei juridice și anume în ceea ce ține de completarea lit. f), de la pagina a doua a Concepției de reformare a Procuraturii, cu sintagma „și consolidarea atribuției lui de implementare a politicilor statului în urmărirea penală și asigurarea practicii uniforme de adoptare a soluțiilor legale în cadrul procesului penal.”. Referitor la restul propunerilor, s-a constatat că acestea nu țin de obiectul Concepției de reformare a Procuraturii, ci de proiectele de acte legislative ce urmează a fi elaborate ulterior, întru implementarea acesteia.

În rezultatul dezbaterilor, Comisia juridică cu majoritatea voturilor propune Parlamentului spre examinare și adoptare proiectul nr. 149 drept lege ordinară într-o singură lectură.

Raisa APOLSCHII
Președintele Comisiei

LEGE

cu privire la aprobarea Concepției de reformare a Procuraturii

În conformitate cu Strategia de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, adoptată prin Legea nr. 231 din 25 noiembrie 2011 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.1-6, art.6) și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016 aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 6 din 16 februarie 2012, și

În scopul edificării unui sistem al organelor Procuraturii accesibil și eficient, profesionist și responsabil față de societate, conform standardelor europene, asigurând supremația legii și respectarea drepturilor omului și în vederea contribuției la asigurarea încrederii societății în actul de justiție,

Parlamentul adoptă prezenta lege ordinară

Art. 1. – Se aprobă Concepția de reformare a Procuraturii (se anexează).

Art. 2. – Pentru implementarea Concepției de reformare a Procuraturii, Grupul de lucru pentru definitivarea Concepției de reformare a Procuraturii și elaborarea proiectelor actelor normative ce vizează reformarea activității Procuraturii (*format în baza Dispoziției Președintelui Parlamentului DDP/CI nr. 2 din 15.01.2014*), va elabora și iniția:

- 1) proiectul de lege privind modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova;
- 2) proiectul de lege cu privire la Procuratură;
- 3) proiecte de legi pentru modificarea și completarea actelor legislative în vigoare ce vizează activitatea Procuraturii.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

**Sinteza obiecțiilor, propunerilor și amendamentelor la
la proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Concepției de reformare a Procuraturii
(nr. 149 din 11.04.2014)**

Nr.	Reglementări din proiectul de hotărîre nr. 149	Propuneri, obiecții și amendamente la prevederile din proiectul nr. 149	Decizia Comisiei
1	2	3	4
1.	<p align="center">HOTĂRÎRE</p> <p>cu privire la aprobarea Concepției de reformare a Procuraturii</p> <p>În conformitate cu Strategia de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, adoptată prin Legea nr. 231 din 25.11.2011 (<i>publicat în Monitorul Oficial nr. 1-6/6 din 06.01.2012</i>) și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei, și</p> <p>În scopul edificării unui sistem al organelor Procuraturii accesibil și eficient, profesionist și responsabil față de societate, conform standardelor europene, asigurînd supremația legii și respectarea drepturilor omului și în vederea contribuiri la asigurarea încrederii societății în actul de justiție,</p> <p align="center">Parlamentul adoptă prezenta hotărîre</p>	<p>Deputat în Parlament, Tudor DELIU: În temeiul art. 10, alin. 1¹ al Legii nr. 780/2001 privind actele legislative, propun modificarea categoriei de act legislativ prin care va fi aprobată Concepția de reformare a Procuraturii din Hotărîre în Lege ordinară.</p> <p>Deputat în Parlament, Andrian CANDU: În temeiul art. 10, alin. 1¹ al Legii nr. 780/2001 privind actele legislative <i>Concepțiile și strategiile de stat pe direcțiile principale ale politicii interne și externe a statului se aprobă prin acte legislative care, de regulă, fac parte din categoria legilor ordinare.</i> Astfel, în cuprinsul proiectului cuvîntul „hotărîre” se substituie cu cuvîntul „lege”, la forma gramaticală corespunzătoare. Propoziția „Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.” va avea următorul conținut „Parlamentul adoptă prezenta lege ordinară.”</p> <p>Guvern : În clauza de emitere data adoptării actului legislativ se va indica cu litere, iar sursa publicării conform formulei: (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, anul publicării, numărul Monitorului, numărul articolului). În corespundere cu art. 54 alin. (1) din legea menționată, după adoptare, actului legislativ i se atribuie un număr, care devine numărul lui oficial și care ulterior este citat împreună cu acesta. Prin urmare, referința la Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016 va conține denumirea deplină a acesteia, precum și actul prin care a fost adoptată.</p>	<p align="center">Se acceptă</p> <p align="center">Se acceptă</p> <p align="center">Se acceptă</p>

2.	<p>Art. 2. – Pentru implementarea Concepției de reformare a Procuraturii, Grupul de lucru pentru definitivarea Concepției de reformare a Procuraturii și elaborarea proiectelor actelor normative ce vizează reformarea activității Procuraturii (format în baza Dispoziției Președintelui Parlamentului DDP/C1 nr. 2 din 15.01.2014), în termen de cel mult 45 de zile, va elabora și iniția:</p> <ul style="list-style-type: none"> • proiectul de lege privind modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova; • proiectul noii legi cu privire la Procuratură; • proiectul de lege pentru modificarea și completarea actelor normative ce vizează activitatea Procuraturii. 	<p>Deputat în Parlament, Andrian CANDU:</p> <p><i>La art. 2 sintagma „în termen de cel mult 45 de zile,” se exclude.</i></p> <p>Guvern :</p> <p>La art. 2, reieșind din prevederile art. 32 alin. (6) din Legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001, diviziunile se vor numerota cu cifre arabe și o paranteză, totodată, se va exclude cuvântul „noi” și semnele grafice.</p> <p>În art. 2 cuvintele „proiectul de lege pentru modificarea și completarea actelor normative” sugerăm să fie substituite cu „proiectul de lege pentru modificarea și completarea actelor legislative.”</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>
3.	<p>Art. 3. – Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării.</p>	<p>Guvern :</p> <p>Art. 3 se va exclude, deoarece este contrar art. 1 alin. (5) din Legea nr. 173-XIII din 6 iulie 1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale. Astfel, data intrării în vigoare a unui act oficial, prevăzută în textul acestuia, nu poate fi decât posterioară publicării sale în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p>	<p>Se acceptă</p>
4.	<p>CONCEPȚIA DE REFORMARE A PROCURATURII</p> <p>Consolidarea profesionalismului și a independenței</p> <p><u>Aprilie 2014</u></p>	<p>Guvern :</p> <p>Concepția se va expune ca anexă, cu indicarea parafei de adoptare a acesteia, care, potrivit art. 31 alin. (2) din Legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001, este parte integrantă a actului legislativ, are natura și forța lui juridică.</p> <p>Deputat în Parlament, Andrian CANDU:</p> <p>În textul Concepției de reformare a procuraturii, la pagina întâi, se exclude sintagma „<u>Aprilie 2014</u>”.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>

<p>5.</p>	<p>Prin adoptarea Strategiei a fost recunoscută existența mai multor probleme care afectează activitatea sistemului organelor Procuraturii. În consecință, s-a constatat necesitatea efectuării unor intervenții orientate spre:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) sporirea independenței procesuale a procurorilor; b) asigurarea specializării procurorilor pe cauze specifice și examinarea oportunității funcționării procuraturilor specializate; c) statuarea domeniilor exacte de competență a Procuraturii; d) consolidarea și concretizarea competențelor Procuraturii în domeniul penal; e) stabilirea unor criterii și a unei proceduri clare și transparente de selectare, numire și promovare a procurorilor; f) revizuirea procedurii de numire a Procurorului General; g) reexaminarea regulilor privind răspunderea procurorilor; h) fortificarea capacităților Consiliului Superior al Procurorilor (CSP). 	<p>Deputat în Parlament, Alexandru CIMBRICIUC:</p> <p>La pagina a doua a Conceptului de reformare a procuraturii, anexat proiectului de hotărâre, prevederile de la literele a) - h), după sintagma: "efectuării unor intervenții orientate spre:" se vor expune în următoarea redacție:</p> <ul style="list-style-type: none"> „a) sporirea independenței procesuale și responsabilității individuale a procurorilor, inclusiv individualizarea competențelor procurorului și delimitarea atribuțiilor între procurorul concret și instituția procuraturii, la general, pentru a asigura procesul echitabil în termeni rezonabili; b) examinarea oportunității funcționării procuraturilor specializate, după caz și a specializării procurorilor pe cauze specifice; c) statuarea domeniilor exacte de competență a Procuraturii; d) consolidarea și concretizarea competențelor Procuraturii în domeniul penal; e) delimitarea strictă, prin lege, a atribuțiilor procurorului, a competenței și drepturilor sale discreționare, în raport cu organele de constatare, organul de urmărire penală și judecătorul de instrucție, pentru a spori eficiența prestațiile acestora, inclusiv pentru a evita dublarea acțiunilor procedurale; f) stabilirea unor criterii și a unei proceduri clare și transparente de selectare, numire și promovare a procurorilor; g) revizuirea procedurii de numire a Procurorului General și consolidarea atribuției lui de implementare a politicilor statului în urmărirea penală și asigurarea practicii uniforme de adoptare a soluțiilor legale în cadrul procesului penal; h) reexaminarea regulilor privind răspunderea procurorilor, examinarea oportunității privind crearea unui sistem de control adecvat și responsabil față de activitatea procurorului și a procuraturii în întregime, după caz, revizuirea posibilității de demonopolizare a urmăririi penale, mai cu seama în cauzele în care există o bănuială rezonabilă a abuzului instituției procuraturii, și crearea unei structuri independente de Procurorul General, care va asigura cercetarea efectivă a abaterilor procurorilor, sau încercările lor de corupere; i) fortificarea capacităților Consiliului Superior al Procurorilor (CSP), examinarea oportunității privind acordarea 	<p>Nu se acceptă</p> <p>La lit. a): Dezvoltarea propusă, se regăsește la lit. g) a variantei din Concepție.</p> <p>Nu se acceptă</p> <p>La lit. b): Operarea cu imperativul „asigurarea” în loc de „examinarea oportunității” pare a fi mai adecvat, or tendința de specializare a procurorilor și a anumitor parchete pe categorii specifice de infracțiuni sau, după caz, subiecți, este o prioritate (pct. 8 al Recomandării (2000) 19 privind rolul Procuraturii în sistemul de justiție penală (Adoptată de Comitetul de Miniștri la data de 6 octombrie 2000)).</p> <p>Nu se acceptă</p> <p>La lit. e): Soluția asupra novației propuse ar trebui să-și găsească reflectare exclusiv în Codul de procedură penală. În partea ce ține de eventuala dublare a acțiunilor, este firesc ca procurorul să fie în drept să refacă orice act adoptat cu încălcarea legii sau, după caz, să recurgă la audieri suplimentare, în condițiile în care, volumul realizat de organul de constatare sau cel de urmărire penală nu este suficient pentru susținerea acuzației oficiale</p>
-----------	---	--	---

posibilitatea Președintelui Parlamentului sau plenului Parlamentului, fie a Președintelui Republicii Moldova, după caz, și a Procurorului General de a dizolva Consiliul Superior al Procurorilor și a dispune alegeri anticipate.”

Toate aceste propuneri sunt necesare pentru a asigura responsabilitatea instituției procuraturii, de a evita crize în această sferă de activitate, abuzul pe interior și funcționalitatea sistemului. Ga atare, de a impune mijloace de control efectiv contra abuzului și monopolului instituției procuraturii, care este preconcepută a domina interesele corporative.

Respectiv, urmează a se concretiza limitele competenței procurorilor, a soluționa problema privind crearea unor noi proceduri de cercetare efectivă a posibililor lor abuzuri, fără a fi afectată imparțialitatea acestor cercetări, inclusiv proceduri penale contra procurorilor.

Totodată, ca mijloc de asigurare a prevederile art. 6 din Constituție în ceea ce privește ca în Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sunt separate, însă colaborează, inclusiv se controlează reciproc, în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției, se propune a introduce un institut de control reciproc și efectiv, din partea altor puteri, astfel încât, pentru a evita crize de putere, să se acorde posibilitatea Președintelui Parlamentului sau plenului Parlamentului, fie a Președintelui Republicii Moldova, după caz, și a Procurorului General de a dizolva Consiliul Superior al Procurorilor și a dispune alegeri anticipate într-un termen restrâns, în cazul în care acesta nu este funcțional, în termen îndelungat nu adoptă soluții cu privire la problemele auto-administrării procurorilor, fie se implică în probleme politice, sau este responsabil de adoptarea soluției neobiective, inclusiv de promovare a intereselor corporative sau ale unor colegi.

Pentru a evita abuzurile din sistemul judiciar, în același mod trebuie de procedat și cu Consiliul Superior al Magistraturii, care necesită să se subordoneze principiului de control reciproc, or Președintele țării poate fi demis și supus impicimentului de către Parlament. Parlamentul și Guvernul pot fi dizolvate de Președintele Republicii Moldova, în timp ce Consiliul Superior al Magistraturii și Consiliul Superior al Procurorilor, tind a fi incontrollabile de alte ramuri ale puterilor

în instanță. în alte cazuri, nu este vorba de dublare, ci de condiții de valabilitate ale actelor: sau când acțiunile procesuale trebuie precedate de autorizări, ori se efectuează sub controlul acestei autorități.

La lit. g): Se acceptă

Nu se acceptă

La lit. h): Concepția prevede o nouă structură responsabilă de cercetarea abaterilor disciplinare ale procurorilor, Inspecția procurorilor, formată din neprocurori. Mai mult ca atât, cel ce intervine cu sesizarea de tragere la răspundere disciplinară a procurorilor, în cazul dezacordului cu deciziile Colegiului disciplinar, le poate contesta la CSP și ulterior și în Colegiul specializat al CSJ.

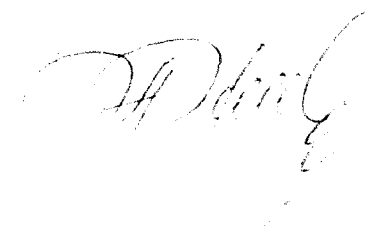
Nu se acceptă

La lit. i): Continuarea propusă, este contradictorie esenței principiului enunțat de fortificare a capacităților CSP. Posibilitatea de dezvoltare a CSP-ului de către puterea legislativă, eventual, s-ar putea realiza parțial prin acordarea votului de neîncredere membrilor - profesori titulari numiți de Parlament. Însă un vot de neîncredere întregului CSP, nu pare conform principiilor ce trebuie să

		<p>de stat, astfel nu este un echilibru rezonabil.</p> <p>Pentru claritate, menționăm că nu se impune o posibilă influență în fond, decizia oricum va reveni Consiliului Superior al Magistraturii sau Consiliului Superior al Procurorilor, însă deja nou ales.</p>	<p>guverneze activitatea actorilor din autoritatea judecătorească. A se vedea Recomandarea (2000) 19 privind rolul Procuraturii în sistemul de justiție penală (<i>Adoptată de Comitetul de Miniștri la data de 6 octombrie 2000</i>)), Compartimentul „Relația dintre procurori și puterile executivă și legislativă”, pct. 11, potrivit căruia „Statele ar trebui să ia măsuri adecvate pentru a asigura că procurorii își pot efectua îndatoririle și responsabilitățile profesionale fără intervenție nejustificată sau expunere nejustificată la răspundere civilă, penală sau de alt tip”.</p>
6.	<p>6. Din Hotărârea Curții Constituționale din 23 septembrie 2013, privind controlul constituționalității unor prevederi din Hotărârea Parlamentului nr. 3 din 15 februarie 2013, rezultă că nu se admite solicitarea informațiilor asupra unor cauze penale concrete și nici audierea procurorilor cu privire la cauze concrete, deoarece aceste acțiuni încalcă evident dispozițiile constituționale care stabilesc separația puterilor în stat, independența procurorilor și supunerea lor numai legii.</p>	<p>Guvern, Direcția generală juridică:</p> <p>La pct.6 se va indica numărul Hotărârii Curții Constituționale la care se face referință.</p>	<p>Se acceptă</p>
7.	<p>7. Realizarea soluțiilor expuse mai sus presupune amendarea prevederilor constituționale (art. 125 alin. (1) și (3)), precum și a Legii nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, a Regulamentului Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797-XIII din 2 aprilie 1996, Legii nr. 39 din 7 aprilie 1994 despre statutul deputatului în Parlament, Legii nr. 190 din 19 iulie 1994 cu privire la</p>	<p>Direcția generală juridică:</p> <p>La pct. 7 din concepție, numărul legilor la care se face referire, este necesar să se indice, cu respectarea prevederilor art. 54 alin. (1) din Legea nr. 780/2001.</p>	<p>Se acceptă</p>

	petiționare, Legii nr. 982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație.		
8.	34. Totuși, legislația urmează a fi modificată pentru a permite procurorilor să formuleze pretenții civile în interesul statului sau a persoanelor cu capacitate limitată în cadrul procedurilor penale (completarea art. 241 CPP cu un alineat nou (4 ¹)).	Guvern, Direcția generală juridică: La pct. 34 se va revedea articolul care se propune a fi completat cu alin. (4 ¹), deoarece art. 241 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 conține un singur alineat. Avînd în vedere obiectul pct. 34, se presupune că este vorba despre art. 221 din Codul de procedură penală, întrucît acesta reglementează subiecții cu drept de intentare a acțiunii civile în procesul penal.	Se acceptă
9.	37. Competențele procurorului în procedura contravențională urmează a fi examinate suplimentar, în vederea analizării posibilității de revizuire (concretizare) a atribuțiilor procurorului în procesul contravențional: excluderea dreptului de verificare a acțiunilor agentului constatator (art. 386 alin. (2) lit. e) și lit. f)); revizuirea normei din art. 386 alin. (2) lit. f) și a celei de la alin. (3) din art. 386 în sensul reglementării clare a dreptului de contestare a unei decizii a agentului constatator doar în cazul în care există o bănuială rezonabilă că fapta care a stat la baza cauzei contravenționale constituie infracțiune; în cazul refuzului sau încetării urmăririi penale pe motiv că fapta care a fost obiectul cauzei penale constituie contravenție (în sensul că termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere contravențională începe să curgă din momentul emiterii hotărîrii de refuz sau de încetare a urmăririi penale, dar nu mai mult de un an de la comiterea faptei); revizuirea listei contravențiilor constatarea/examinarea căroră este dată în competența exclusivă a procurorului (faptele recalificate din infracțiuni în contravenții; faptele comise de angajații organelor de poliție și de urmărire penală comise în exercițiul funcției, etc.).	Guvern, Direcția generală juridică: La pct. 37 și 112 se vor concretiza actele normative ale căror articole sînt propuse spre modificare.	Se acceptă

	<p>122. Referitor la retragerea cauzei de la procuror, prevederile actuale ale CPP sunt foarte largi și nu contribuie la independența procesuală a procurorului. Astfel, se propune modificarea și completarea art. 52 alin. (2¹) după cum urmează:</p> <p>a) pct. 4) se expune în următoarea redacției:</p> <p>„4) în cazul admiterii plîngerii cu privire la acțiunile sau inacțiunile procurorului;”;</p> <p>b) se completează cu pct. 5) cu următorul conținut:</p> <p>„5) în cazul admiterii cererii de abținere sau de recuzare.”.</p>		
10.	<p>51. Procurorul General sau administratorul Procuraturii, în cazul instituirii funcției respective, va fi ordonatorul de credite al bugetului Procuraturii.</p>	<p>Guvern :</p> <p>La pct. 51 sintagma „ordonatorul de credite al bugetului Procuraturii” se va substitui cu sintagma „executorul de buget al Procuraturii” în conformitate cu art. 1 din Legea nr. 847-XIII din 24 mai 1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar.</p>	Se acceptă
11.	<p>140. Procedurii de evaluare îi sunt supuși toți procurorii, inclusiv adjuncții Procurorului General, cu excepția ultimului.</p>	<p>Guvern :</p> <p>La pct. 140 sintagma „cu excepția ultimului” este lipsită de sens, dat fiind faptul că în punctul respectiv nu este menționată funcția de procuror general, ci doar cele de adjuncți ai acestuia.</p>	Se acceptă

Raisa APOLSCHII,
Președintele Comisiei